

Programmileht SUUR JÄRV PEIPSI

Eesmärk ja lühikirjeldus: suunata märkama ja mõistma järve elustiku mitmekesisust, inimeste keskkonnahoidliku käitumise tähtsust ning pakkuda järve ääres ja näitusel viibimisest huvi tekitavaid elamusi. Programmiga arendatakse märkamis- ja eneseväljendusoskusi, õpitakse tundma Peipsi järve, seal elavaid kalu (programmis kuni 7 liiki), saadakse binokli kasutamise kogemus.

Õppeprogrammi I osa toimub õues, II osa näituseruumis.

Võtmesõnad: Peipsi järv, kalad, linnud, grupitöö

PROGRAMMI AUTOR: Eeva Kirsipuu-Vadi; KONSULTANDID: Katrin Saart, Piret Pungas-Kohv

PROGRAMMI KASUTAJA KOHUSTUSED: programmi õppevahendeid ja töölehti võib kasutada ainult juhendamistasuta õppepäevade raames. Kõikidel teistel juhtudel on nõutud eraldi kirjalik kokkulepe Peipsi Koostöö Keskuse esindajaga (www.ctc.ee).

SIHTGRUPP: lasteaegade vanemad rühmad, algklassid

GRUPI SUURUS: kuni 15 last, suuremad grupid jagatakse kaheks

KESTUS: 1,5-2 h

LÄBIVIIMISE KOHT: näitusel *Peipsi järve elu tuba* (Tiheda küla, Kasepää vald, Jõgevamaa) ning Peipsi järve ääres (näitusemaja taga)

SEOS RIIKLIKU ÕPPEKAVAGA: programm toetab koolieelse lasteasutuse RÕKi valdkonna *Mina ja keskkond* eesmärkide saavutamist, sh tervikliku maailmatunnetuse, keskkonnahoidliku mõtteviisi kujundamist, looduse nähtuste ja muutuste märkamist. Programm aitab kaasa ka RÕKi valdkondade *keele ja kõne, matemaatika ja kunst* eesmärkide saavutamisele.

VAHENDID:

ÕUES:	NÄITUSEL:
<ul style="list-style-type: none">- binoklid- liivaämbrid- kalakaardid (säga, peipsi tint, haug, latikas, ahven, räabis, luts)- jõhvikapurk, turbasamblanäidis- (ematigude, rändkarpide kojad juhuks, kui rannas on neid vähe)	<ul style="list-style-type: none">- tööalused, värvipliatsid, harilikud pliatsid- paberid ja tööleht (kala toitumise labürint)- pabernooled- numbrikaardid- maiustus – Peipsi järve äärne suhkur

ETTEVALMISTUSED: laste eelhäälestamine õppeprogrammi läbiviimiseks, töölehtede ettevalmistus, ruumi kohandamine ja õppevahendite, numbrikaartide jaotamine pesadesse

TEGEVUS Suure grupi ning kahe juhendaja olemasolul jagatakse grupp kaheks ning õue ja näituse tegevused viiakse läbi paralleelselt.

I Tegevused õues (45 minutit)

1. Päeva tegevuskava ja käitumisreeglite selgitamine
2. Sissejuhatus Peipsi järve, aktiivtegevus (teeme Peipsi järve kuju)
3. Jalutuskäik randa, kuulamisülesanne, vaatlus (kas näeme järve vastaskallast), binokli kasutamine, vaatlusülesanne.

4. Uuritakse, mida leidub rannas (nt karpide, tigude kojad, taimed, taimejäänused, kivikesed). Otsimisülesanne. Leitud asjad vaadataks ringis üle, jäävad leidjate kätte hoiule. Vestlus Peipsi järve kallastest, millised need on? Juhendaja räägib erinevatest kallastest, näitab väikseid ämbreid erineva liivaga. Liivamäng. Ühiselt vaadatakse, milline liiv oli Peipsi äärest, milline mujalt. Vestlus, milline veel on Peipsi kallas. Otsitakse üles peidetud jõhvikapurk ja maitstakse jõhvikaid.
5. Iga osaleja võtab kaela riputatava kalakaardi, vaadatakse, mis kala on pildil. Kalade-tormimäng.

II Tegevused näituseruumis (45 minutit)

1. Näituseruumiga tutvumine, ühiselt Peipsi maketi vaatamine
2. Sissejuhatus Peipsi kaladest.
3. Oma (õues saadud) kalaliigiga tutvumine:
 - a. osaleja otsib üles oma kala
 - b. joonistab endast ühe pildi, kirjutab juurde kala nime
 - c. lehe teisel pool on tööleht – labürint, keda kalaliik sööb; osaleja otsib üles, keda ta sööb (märke, kas röövkala või lepiskala, kas looduskaitse all)
4. Kokkuvõtte kaladest.
5. Tegevuspesade tutvustamine, osalejad jagunevad tegevuspesadesse; vahetavad pesasid:
 - 1 kui palju kalad kaaluvad: kalakottide reastamine raskuse järgi (ahven, Peipsi tint, Peipsi siig, säga, räabis, luts)
 - 2 paeluss – „paeluss“ tõmmatakse sirgu ja loetakse kokku, mitu sammu ta pikk on
 - 3 selgrootute pusle – pannakse kokku üks pilt
 - 4 Peipsi pusle – pannakse kokku Peipsi
 - 5 Linnubingo
 - 6 Liivakast – rannast leitu sortimine eri purkidesse

III Kokkuvõttev mäng